

UDK 613.88-057.875(497.113)  
COBISS.SR-ID 222028812

ISSN 0350-2899. - God. 41, br. 1 (2016), str. 10-14.

## SEKSUALNA AKTIVNOST STUDENTKINJA UNIVERZITETA U NOVOM SADU

### SEXUAL ACTIVITY AMONG FEMALE UNIVERSITY STUDENTS IN NOVI SAD

Artur Bjelica (1, 2), Slađana Koledin (1, 2), Ljiljana Mladenović Segedi (1, 2), Aleksandra Trninić Pjević (1, 2)

(1) MEDICINSKI FAKULTET, UNIVERZITET U NOVOM SADU, (2) KLINIČKI CENTAR VOJVODINE, KLINIKA ZA GINEKOLOGIJU I AKUŠERSTVO, NOVI SAD

**Sažetak:** Utvrđivanje karakteristike seksualne aktivnosti u cilju kreiranja programa seksualnog obrazovanja neophodno je za svaku sredinu. Studija je sprovedena sa ciljem utvrđivanja seksualne aktivnosti studentkinja Univerziteta u Novom Sadu, na uzorku od 705 studentkinja II i III godine osnovnih studija, metodom slučajnog uzorka. Na osnovu rezultata zaključuje se da je menarha nastupila prosečno sa 12,75 godina. Najranije stupanje u seksualne odnose bilo je u 12. godini, a najkasnije sa 26 godina. Prosečan broj seksualnih partnera iznosi više od 2 partnera po studentkinji. Među ispitanim studentkinjama: 67,3% ima stalnog seksualnog partnera, a 32,7% ga nema; 35,6 % ima često seksualne odnose, 47,5% povremeno, 12,0% retko, 4,8% vrlo retko; 71,0% navodi da imaju seksualne odnose iz ljubavi, 22,1% iz seksualne potrebe, 1,7% jer je to uobičajeno, 0,2% jer partner očekuje, dok 5,0% ne zna razlog; 28,9% smatra da je kvalitet njihov odnosa izuzetan, 47,4% dobar, 16,4% zadovoljavajući, 2,0% nezadovoljavajući, a 5,3% ne može da okarakterise kvalitet svojih seksualnih odnosa. Podaci iz istraživanja mogu da doprinesu adekvatnijem kreiranju programa seksualnog obrazovanja u našoj sredini, kao i edukativnih kampanja o upotrebi kontracepcije i stvaranju kontraceptivnih navika među stanovništvom. Za sveobuhvatnije sagledavanje situacije po pitanju seksualne aktivnosti potrebno je sprovesti istraživanje koje bi obuhvatilo i druge grupacije osim ženske studentske populacije.

**Ključne reči:** seksualna aktivnost, studenti, menarha, seksarha.

**Summary:** In order to create a program of sexual education it is necessary to determine sexual activity for each population and social environment. The aim of the study was to determine sexual activity in the population of female university students. The study encompassed 705 randomly chosen, sexually active, second- and third-year female students of the University in Novi Sad (Serbia). Results: The median age for menarche was 12.75 and for sexual debut 17.1 years, with the range from 12 to 26 years. The students reported to have had more than 2 sexual partners. Nearly 70% have stable sexual relationship and about 40% have frequent sexual intercourses. Motivations for sex fall into the subsequent main categories: love (71%), sexual desire (22.1%), "because it is usual" (1.7%), partner's expectations (0.2%), and "with no reason" (5.0%). One third of students considered the quality of their sexual life exceptional, nearly 50% good, 16% satisfactory, while 2.0 % considered it unsatisfactory. The results of this study could contribute to the creation of sexual education program in our country, as well as to educative campaigns concerning contraception usage and creation of contraceptive habits. There is a need for more extensive investigations of sexual habits that will include groups other than female university students.

**Key words:** sexual activity, students, menarche, sexarche

#### UVOD

Poznato je da rano stupanje u seksualne odnose vodi većem riziku od razvoja seksualno prenosivih infekcija, posebno HPV infekcije koja je inicirajući faktor razvoja maligniteta grlića materice. Unazad 50 godina granica stupanja u seksualne odnose pomera se ka mlađim starosnim grupama [1, 2]. Imperativ svakog društva je zaštita reproduktivnog stanovništva što se postiže programima seksualnog

obrazovanja. Za razvoj pravilne strategije o seksualnom obrazovanju neophodno je utvrditi karakteristike seksualne aktivnosti za svaku sredinu posebno jer se ona nalazi pod uplivom brojnih socio-demografskih i kulturalnih faktora [3].

#### MATERIJAL I METODE

Studija sa ciljem utvrđivanja seksualne aktivnosti studentkinja Univerziteta u Novom

**Adresa autora:** Artur Bjelica, Klinički centar Vojvodine, Klinika za ginekologiju i akušerstvo, Branimira Ćosića 37, Novi Sad, Srbija. E-mail: dr.artur@eunet.rs  
Rad primljen: 31. 8. 2015. Rad prihvaćen: 22. 12. 2015. Elektronska verzija objavljena: 28. 3. 2016.

Sadu sprovedena je na uzorku od 705 studentkinja II i III godine osnovnih studija, metodom slučajnog uzorka. Za istraživanje je kreiran upitnik koje su studentkinje popunjavale samovoljno i anonimno, a koji je sadržao pitanja koja su se odnosila na vreme nastupanja menarhe, vreme prvog seksualnog odnosa, broj seksualnih partnera, učestalost seksualnih odnosa, razloge za stupanje u seksualne odnose kao i samoprocenu kvaliteta seksualnih odnosa. Ispitivanje je sprovedeno u maju 2015. godine.

Statistička analiza podataka izvršena je primenom statističkog paketa Stata – verzija 14 (Stata Statistical Software: Release 14, StataCorp. 2015, College Station, Texas, USA).

#### REZULTATI

Tabele koje slede prikazuju određene karakteristike seksualne aktivnosti ispitivanih studentkinja. Tabela 1. sadrži prikaz vremena menarhe odnosno seksarhe, kao i broja seksualnih partnera.

Tabela 1. Prikaz vremena menarhe, seksarhe i broja seksualnih partnera u ispitanom uzorku seksualno aktivnih studentkinja.

Table 1. Survey of the time of menarche, sexarche and the number of sexual partners in the sample of sexually active female students.

Ispitivani parametar Test parameter	Minimum	Maksimum	M ± SD
Menarha Menarche	7,5	18	12,7 ± 1,3
Seksarha Sexarche	12	26	17,1 ± 1,8
Broj seksualnih partnera Number of sexual partners	1	13	2,6 ± 2,1

U ispitanom uzorku studentkinja, menarha je nastupila najranije sa 7,5 godina, a najkasnije u 18-oj godini. Prosečno, menarha nastaje sa 12,75 godina.

Najranije stupanje u seksualne odnose je bilo u 12. godini, a najkasnije je registrovano sa 26 godina. Prosečno vreme stupanja u seksualne odnose iznosi 17,1 godina.

Prosečni broj seksualnih partnera iznosi više od 2 partnera po studentkinji. Najviše je registrovano 13 seksualnih partnera do momenta sprovođenja istraživanja.

Ispitivanjem korelacije između vremena menarhe i vremena seksarhe, uočeno je postojanje njihove umerene povezanosti (tabela 2).

Na osnovu prikazanih grafikona zaključuje se da u ispitanom uzorku seksualno aktivnih studentkinja:

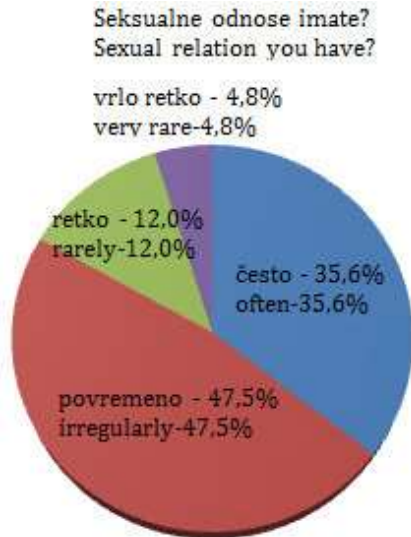
- 67,3% ima stalnog seksualnog partnera, a 32,7% navodi da ga nema;
- 35,6 % ima često seksualne odnose, 47,5% povremeno, 12,0% retko, 4,8% vrlo retko;
- 71,0% navodi da imaju seksualne odnose iz ljubavi, 22,1% iz seksualne želje i potrebe, 1,7% jer je to uobičajeno, 0,2% jer to partner očekuje, dok 5,0% ne zna koji bi to bili razlozi;
- 28,9% smatra da je kvalitet njihov odnosa izuzetan, 47,4% dobar, 16,4% zadovoljavajući, 2,0% nezadovoljavajući, a 5,3% ne može da okarakterise kvalitet svojih seksualnih odnosa.

Grafikoni 1–3 prikazuju: frekventnost seksualnih odnosa, razloge za stupanje u seksualne odnose i samoprocenu kvaliteta seksualnih odnosa.

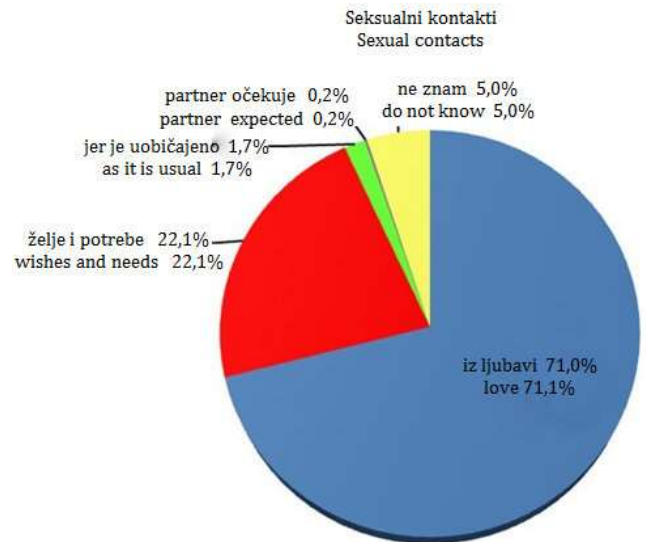
Tabela 2. Korelacija menarhe i seksarhe.  
Table 2. Correlation between menarche and sexarche.

Menarha Menarche	Pirsonov koeficijent korelacije Pearson's correlation coefficient	Seksarha Sexarche
		0,378
	p	0,001
	N	673

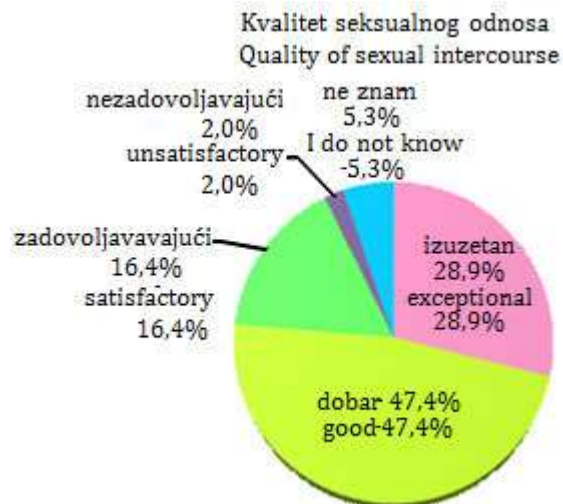
Grafikon 1. Frekventnost seksualnih odnosa.  
Figure 1. The frequency of sexual intercourse.



Grafikon 2. Razlozi za stupanje u seksualne odnose.  
Chart 2. Reasons for the initiation of sex.



Grafikon 3. Procena kvaliteta seksualnih odnosa.  
Figure 3. Evaluation of the quality of sexual intercourse.



#### DISKUSIJA

Najranije stupanje u seksualne odnose je bilo u 13-oj godini, a najkasnije je registrovano sa 26 godina. Prosečno vreme stupanja u seksualne odnose iznosi 18,28 godina. Treba uočiti da je to znatno kasnije nego utvrđeno prosečno vreme stupanja u seksualne odnose u drugim istraživanjima sprovedenim na adolescentnim ispitanicima, mada je to u skladu

sa istraživanjem sprovedenom u regionu Bosne i Hercegovine. Naime, istraživanje u Bosni i Hercegovini je ukazalo da je prosečno vreme stupanja u seksualne odnose 18,20 g. za devojke [4]. Obično se navodi da je u našoj zemlji prosečno vreme stupanja u seksualne odnose 15 godina za dečake, odnosno 16 godina za devojke [5]. Kapamadžija je ustanovila da u populaciji novosadskih adolescenata, prosečno vreme

seksualnog „debuta“ iznosi 15,9 godina, za dečake, i 16,4 godina, za devojke [6]. Međutim, ona je, takođe, utvrdila da znatno manji procenat odličnih đaka rano stupa u seksualne odnose, u poređenju sa adolescentima sa slabijim školskim uspehom. Ovi podaci su značajni za objašnjenje relativno kasnog prosečnog vremena stupanja u seksualne odnose kod studentkinja utvrđenog ovim istraživanjem, u odnosu na trend ranog započinjanja seksualne aktivnosti kod adolescenata. Naime, s jedne strane, radi se o ženskim osobama koje inače kasnije stupaju u seksualne odnose, a, s druge strane, obično su to bile dobre učenice koje nastavljaju školovanje na fakultetima, a koje, kako je utvrđeno, kasnije postaju seksualno aktivne.

U ispitanoj uzorku studentkinja, menarha je nastupila najranije sa 7,5 godina, a najkasnije u 18. godini. U proseku, menarha se javlja sa 12,75 godina. Istraživanja u drugim zemljama, kao i ranija istraživanja sprovedena na teritoriji Vojvodine, pokazala su slično vreme nastupanja menarhe. U Vojvodini su utvrdila javljanje menarhe sa prosečno 12,90 godina, u mlađim uzrasnim grupama, odnosno sa 12,63 godine [7, 8]. Slična situacija se beleži i u najbližem regionu [9]. Kod devojaka u Kolumbiji, menarha se prosečno javlja sa 12,68 godina [10], dok se među devojka u Danskoj beleži prosečno sa 13,37 godina [11]. U većini zemlja uobičajeno vreme za nastupanje menarhe je 12–14 godina [12]. Ispitivanjem korelacije između vremena menarhe i vremena seksarhe uočeno je postojanje njihove umerene pozitivne povezanosti. Ovo ukazuje na postojanje tendencije: ranija menarha – ranija seksarha. Istraživanje sprovedeno u Danskoj ukazalo je na sličan trend. Naime, uočeno je kasnije započinjanje seksualne aktivnosti kod onih devojaka kod kojih je kasnije nastupila menarha. Takođe, ovim istraživanjem ukazano je na postojanje povezanosti kasnijeg stupanja u seksualne odnose kod onih devojaka koje imaju veći edukacioni nivo [11]. Ipak, trend ranijeg započinjanja seksualne aktivnosti se samo delimično može objasniti trendom pojave ranije menarhe [13].

Prosečan broj seksualnih partnera iznosi više od dva partnera (2,65) po studentkinji. Najviše je registrovano 13 seksualnih partnera, do momenta sprovođenja istraživanja. U većini zemalja beleži se veći broj seksualnih partnera, što je najverovatnije povezano sa kulturalno većom seksualnom

slobodom. Tako se aktuelno među studentkinjama u Švedskoj beleži prosečno 12 partnera, što je tri puta više nego u sličnom istraživanju koje je sprovedeno 1989. godine. (14). Među seksualno aktivnim studentkinjama, 67,3% ima stalnog seksualnog partnera, a 32,7% navodi da ga nema; 34,7% ima često seksualne odnose, 46,1% povremeno, 11,7% retko, 4,7% vrlo retko, dok ih 2,7% aktuelno nema; 70,9% navodi da imaju seksualne odnose iz ljubavi, 22,2% iz seksualne želje i potrebe, 1,7% jer je to uobičajeno, 0,2% jer to partner očekuje, dok 5,0% ne zna koji bi to bili razlozi za stupanje u seksualne odnose; 28,9% smatra da je kvalitet njihov odnosa izuzetan, 47,5% dobar, 16,2% zadovoljavajući, 2,0% nezadovoljavajući, a 5,4% nije moglo da okarakteriše kvalitet svojih seksualnih odnosa. Slične podatke daje i istraživanje koje je sprovedeno u SAD [15].

#### ZAKLJUČAK

Sprovedeno istraživanje ukazalo je na neke karakteristike seksualnih aktivnosti među studentkinjama Univerziteta u Novom Sadu. Pojedini podaci iz istraživanja mogu da doprinesu adekvatnijem kreiranju programa seksualnog obrazovanja u našoj sredini, kao i edukativnih kampanja o upotrebi kontracepcije i stvaranju kontraceptivnih navika među stanovništvom. Za sveobuhvatnije sagledavanje situacije po pitanju seksualne aktivnosti, potrebno je sprovesti šire istraživanje koje bi obuhvatilo i druge grupacije osim studentske ženske studentske populacije.

#### LITERATURA

1. Meier A.M. Adolescent first sex and subsequent mental health. *Am J Soc* 2007; 112 (6): 1811–1847.
2. Dunne E.F, Unger E.R, Sternberg M, McQuillan G, Swan D.C, Patel S.S, et al. Prevalence of HPV infection among females in the United States. *J Am Med Assoc* 2007; 207 (8): 813–819.
3. Moraes S.P, Vitale M.S. Sexual and reproductive rights during adolescence: UN-Brazil interactions. *Cien Saude Colet* 2015; 20 (8): 2523–31.
4. Azra H, Adem B, Devleta B. First sexual intercourse (sexarhe) in youth in Bosnia and Herzegovina. *Med Glas (Zenica)*. 2012; 9 (1): 74–8.
5. A brave new generation. Youth in Federal Republic of Yugoslavia. Findings and Recommendations. UNICEF, MICS II, FRY. URL: <http://www.see-educap.net/education>.
6. Kapamadžija A. Seksualna znanja, stavovi i ponašanja adolescenata. Doktorska disertacija. Novi Sad: Medicinski fakultet, 2002.
7. Burany B, Gaal M, Szabo E, Babcsanyi S. Vreme i trendovi kretanja menarhe, seksarhe i doživljavanja orgazma 971

- anketirane žene u Vojvodini. Jugosl Ginekol Perinatol 1990; 30 (1-2): 51-4.
8. Radojević R. Doba menarhe u učenica u SAP Vojvodini. Jugosl Ginekol Opstet 1983; 23 (1-2): 1-6.
  9. Hadžihalilović J, Hadžiselimović R, Bačinović M, Selma Bačinović, M. Osmić, L. Mešalić. Menarha devojčica sa područja Tuzlanskog kantona (Bosna i Hercegovina). Glasnik Antropološkog društva Srbije / Journal of the Anthropological Society of Serbia, 2008; 43: 488-498.
  10. Chavarro J, Villamor E, Narvaez J, Hoyos A. Socio-demographic predictors of age at menarche in a group of Colombian university women. Ann Hum Biol 2004; 31 (2): 245-57.
  11. Larsen SB, Kragstrup J. Age at menarche and first sexual intercourse. A cross-sectional study of 17-year old Danish women. Ugeskr Laeger 1997; 159 (45): 6676-9.
  12. Krzyżanowska M, Mascie-Taylor G, Thalabard C. Biosocial correlates of age at menarche in a British cohort. An Hum Biol 2015; Jul 31: 1-6.
  13. Sanchez Z.M, Nappo S.A, Cruz J.I, Carlini E.A, Carlini C.M, Martins S.S. Sexual behavior among high school students in Brazil: alcohol consumption and legal and illegal drug use associated with unprotected sex. Clinics (Sao Paulo). 2013; 68 (4): 489-494.
  14. Stenhammar C, Ehrsson Y.T, Åkerud H, Larsson M, Tydén T. Sexual and contraceptive behavior among female university students in Sweden - repeated surveys over a 25-year period. Acta Obstet Gynecol Scand 2015; 94 (3): 253-9.
  15. Higgins J.A, Mullinax M, Trusell J, Davidson J.K, Rand N.B. Sexual Satisfaction and Sexual Health Among University Students in the United States. Am J Public Health 2011; 101 (9): 1643-1654.